

Tudós fórum

ÁLLÁSFOGLALÁS A DARWINI EVOLÚCIÓS ELMÉLET VÉDELMEBEN

A Magyar Tudományos Akadémia – hasonlóan 67 ország tudományos akadémiáihoz, köztük az elsők közt megszólaló Royal Society-hez – elhatárolódik azoktól a tudományon kívüli elképzelésektől (pl. *Intelligent Design*), amelyek a darwinizmus tudományosan megalapozott állításait támadják, eltorzítják, illetve áltudományos érvelésekkel kritizálják.

A nézetkülönbség fő forrása véleményünk szerint a vallásos hit és a tudomány természetének félreértéséből, bizonyos tudományos alapfogalmak (pl. mi az evolúció) eltérő meghatározásából adódik. Az evolúció tanulmányozása biológiai megfigyeléseken, méréseken és következtetéseken alapuló tudomány (amelynek egyes állításai bizonyíthatóak és cáfolhatóak), míg a kreacionizmus (így a teljesen hipotetikus *Intelligent Design* is) dogmán és feltételezéseken alapuló elmélet, amelyek nem összevethető, szembeállítható fogalmak.

Meggyőződésünk, hogy a vallásos hit (így a kreacionizmus is) sem nem igazolhatja, sem nem cáfolhatja az evolúció tudományos elméletét, mint ahogy a tudományok sem foglalkozhatnak hitbéli kérdésekkel. A vita a Magyar Tudományos Akadémián is szóba került; részletes anyaga a *Magyar Tudomány* című folyóiratban is megjelent (MT 2006/9. sz.). A darwini evolúciós elmélet – ahogy a tudományokban a fejlődést figyelembe véve ez megszokott – nem teljesen lezárt volt ellenére, tudományosan megalapozottnak tekinthető és kellően leírja a fajok keletkezését és átalakulását.

Budapest, 2008. február 26.

*a Magyar Tudományos Akadémia
Elnöksége*

ÁLLÁSFOGLALÁS

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Biológiai Tudományok Osztálya • Fizikai Tudományok Osztálya
Földtudományok Osztálya • Matematikai Tudományok Osztálya
Műszaki Tudományok Osztálya

A Magyar Tudományos Akadémia fent nevezett öt tudományos osztálya álláspontja a természettudományos oktatásról

Az új tantervi javaslat lehetővé teszi a természettudományos tárgyak óraszámának csökkentését. Az MTA Biológiai Tudományok Osztálya, az MTA Fizikai Tudományok Osztálya, az MTA Földtudományok Osztálya és az MTA Matematikai Tudományok Osztálya, valamint az MTA Műszaki Tudományok Osztálya nem ért egyet ezzel a javaslattal.

Az emberi kultúra és műveltség szerves részét képezik a természettudományok és a matematika, de ugyanakkor nélkülözhetetlenek az egyre bonyolultabb világban való tájékozódáshoz is. A gyakran népszavazásig vitt környezeti kérdések megértésétől az áltudományokkal, babonákkal, hiedelmekkel szembeni felvérteztségig gyakorlati szempontból is fontos tudásról van szó. A természettudományos ismeretek oktatásának növekvő fontosságát a versenyképesség szempontjából a fejlett országok már felismerték, és lépéseket tettek a színvonal emelésére (USA, Anglia, Németország). Magyarországon a műszaki, természettudományos végzettséggel rendelkezők aránya ijesztően alacsony, ami immár gátja a tudásalapú társadalom megteremtésé-

nek, az ország dinamikus fejlődésének, annak, hogy a nemzetközi munkamegosztásban a magasabb hozzáadott értékű munka felé tolódjon el az arány. Ezen nem lehet csak a felsőoktatási felvételi arányokkal segíteni, a közoktatással és a tanárképzéssel kell kezdeni.

A Magyar Tudományos Akadémia már korábban felhívta a döntéshozók figyelmét a természettudományos tárgyak fontosságára, a jelenlegi tantervi módosítási javaslat – sajnos – ezzel ellenkező irányba mutat.

Az öt tudományos osztály kéri az oktatásért felelős testületeket, hogy tegyenek hathatós, lényegi javulást eredményező lépéseket a természettudományos ismeretek szélesebb körben való elterjesztésére, az ilyen tantárgyak magasabb színvonalú oktatása érdekében. Ehhez a minimális feltétel, hogy ne adjanak jelzéseket a természettudományos tárgyak óraszámának csökkentése irányába. Alapvető javulást hozna, ha egy választott természettudományos tárgy kötelező érettségi tárgy lenne.

Az osztályokon megvitattuk a fenti kérdéskört szélesebb összefüggéseiben is. Megfontolandónak tartjuk a középiskolákban a reál és humán specializáció bevezetését. A reál középiskolai képzésben emelt óraszámmal szereplnének a természettudományos tár-